(Nro. 72.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 37. 29. Marca 1820.

Wiadomości kraiowe.

Z Ołomunca d. 8. b. m. — Jego Eminencyia Arcy-Xiąże Rudolf, Arcybiskup Ołomuniecki odprawił uroczysty wiazd do tego miasta, dnia zas następuiącego, iako w dniu Patronów kraiowych Morawii (Cyrilla i Metodiusza) udał się, w uroczystym poczecie do tamteyszego kościoła katedralnego, gdzie Jego Cesarzowicowska Mość przyięty był od zgromadzonego Duchowieństwa maiącego na czele swoiem Dziekana Kapituły Hrabiego de Migazzi. Zaczęto śpiewać na chorze uroczyste Te Deum a gdy Jego Cesarzowicowska Mość przed wielkim ołtarzem uklakł na modlitwę, Dziekan Kapituły śpiewał zwykłe przy takiey okoliczności modlitwy. Poczem Jego Cesarzowicowska Mość usiadł na swoim Tronie; z mownicy wystawioney w przedziale kościoła przy wielkim ołtarzu (zwanym Presbiterium,) odczytane zostały Bulle Papiezkie potwierdzaiące Kapituły wybor, który padł na Jego Cesarzowicowską Mość, aby był Arcybiskupem Ołomunieckim. W tem Dziekan kapituły przystąpił przed Tron, w mowie iędrney i czułey wystawił nadzieię, życzenia i radość Kapituły, po skończeniu którey przystąpił tak on iak i wszyscy Kanonicy do stopni Tronu, dla złożenia Jego Cesarzowicowskiey Mości hołdu pocałowaniem ręki; podczas tego ucałowania, chor śpiewał Antifonę: *Ecce sacerdos magnus.* Potem, udał się Jego Cesarzowicowska Mość przed ołtarz, śpiewał modlitwy Patronów kościoła i modlitwę za Jego Cesarską Mość i powrócił znowu na Tron. Kanonik Scholastyk Baron de Boul wstąpił na mownicę i miał kazanie w ięzyku Łacińskim stosowne do tey uroczystości, po skończonym kazaniu, podczas gdy tercet choru odmawiano, Jego Cesarzowicowska Mość brał na siebie ubior mszalny a otoczony Kanonikami Kapituły odprawił Wielką Mszę, którey towarzyszyła dobrana muzyka. Podczas nabożeństwa słyszeć się dawały tak stoiących przed kościołem kompaniy grenadyierów iak i wałowych dział wystrzały; po nabożeństwie dawał Jego Cesarzowicowska Mość błogosławieństwo Papiezkie a po zdięciu ubioru mszalnego poprzedzony od Duchowieństwa opuścił kosciół. Świadkowie tey uroczystości zapomnieli na otaczaiącą świetność i ozdoby, widząc ową podnoszącą serce pobożność, z którą Jego Cesarzowicowska Mość te wysokie sprawował obrzędy, okazuiąc się bydź zupełnie przeięty swoim powołaniem. Po powróceniu z kościoła, Jego Cesarzowicowska Mość raczył odbierać składane sobie życzenia od wszystkich stanów i Władz i przyiął przedstawione sobie damy miasta. Podczas zaś przedstawienia Duchowieństwa kraiowego, Proboszcz Taynicki, Franciszek Schuppler miał do Jego Cesarzowicowskiey Mości czułą mowę, która wszystkich poruszyła. O godzinie 3 Jego Cesarzowicowska Mość usiadł do stołu zastawionego na osób 160, dwa zaś stoły na innem mieyscu obeymowały 200 osób, złożonych oprocz obecnego Duchowieństwa, powiększey części z zaproszonych cywilnych i woyskowych urzędników. Wieczorem było wielkie zgromadzenie u Jego Cesarzowicowskiey Mości; a tak zakończył się ten piękny dzień, którego radość tym się ieszcze powiększała, że Jego Cesarzowicowska Mość pomimo utrudzenia podróżą, po odprawieniu długich i doymuiących obowiązków był w zupełnem zdrowiu, bawił się dosyć poźno w wieczor i rozmawiał z każdym z obecnych z zwykłą sobie grzecznością. Nikt nie przypomina sobie tak mnogo zgromadzoney liczby osób w Ołomuńcu z Duchowieństwa, Szlachty i obcych różnego stanu. W tych dniach liczono w tym mieście przybyłych więcey iak 4000 osób.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Oto iest zupełna treść uchwały, którą połączone są w iedno Państwo: Venezuela i Nowa Grenada: „Kongres naywyższy Venezuelański, którego władzy poddały się do-

browolnie miasta i Ludy Nowey Grenady, w przekonaniu, że Rzeczpospolita Venezuelańska i Nowey Grenady połączone, posiadaią wszystkie środki do osiągnienia szczęścia i potęgi; że gdyby rozdzielone były niepodległość ich nie mogłaby bydź dostatecznie zabezpieczona, uznanie więc tey prawdy powodowały Rządy, obiedwóch Rzeczpospolitych do zawarcia związku; a po wysłuchaniu zdania sprawy szczególnego Wydziału Deputowanych Venezuelańskich i Nowey Grenady po wezwaniu naywyższey Istności, Rządy te postanowiły następuiące zasady Rzeczypospolitey Kolumbii: §. 1. Rzeczypospolite Venezuelańska i Nowey Grenady od dnia dzisieyszego połączone są w iedno Państwo pod zaszczytnem imieniem Rzeczpospolitey Kolumbii. §. 2. Obwód tego Państwa składać będą Kapitanstwo jeneralne Venezueli i Vice-Królsstwo Nowey Grenady, maiące rozgłości 115000 mil kwadratowych; dokładnieysze granice będą oznaczone w przyszłości. §. 3. Długi tych obiedwóch Rzeczpospolitych ogłaszaią się długiem narodowym Kolumbii, na zaspokoienie których przeznaczaią się dobra Narodowe tych Państw i naybogatsze gałęzie dochodów kraiowych. §. 4. Władza wykonawcza Rzeczypospolitey będzie w ręku Prezydenta, a w niedostatku tego w ręku Vice-Prezydenta, których tymczasowie nienieyszy mianuie kongres. §. 5. Rzeczpospolita Kolumbii dzieli się na trzy wielkie Departamenta: na Venezuelański, Quito i Cundinamara, nazwisko ostatniego przyimuie Nowa Grenada. Stołeczne miasta tych Departamentów są: Carracas, Quito i Bagota, przydatek do imienia ostatniego z tych miast Santa-Fe nie będzie więcey używane. §. 6. Każdy Departament mieć będzie swóy osobny zarząd i osobnego Naczelnika, który mianowany przez niniejszy kongres używać będzie tytułu Vice-Prezydenta. §. 7. Miasto nowe pod nazwiskiem Boliwara oswobodziciela, będzie stolicą Rzeczpospolitey, plan i położenie oznaczy następuiący Kongres jeneralny, miasto to odpowiadać ma potrzebom Ludów tych trzech Departamentów i wielkości, które natura nadała temu bogatemu i potężnemu kraiowi. §. 8. Kongres jeneralny Kolumbii zbierze się na d. 1. Stycznia 1821 w mieście Rosario de Cucuta, leżące prawie w pośrodku. Prezydent przyszłego miesiąca d. 1. Stycznia rozpisze zwołanie a wydział pod dozorem nienieyszego Kongresu oznaczy sposób wyborów. §. 9. Konstytucyię Rzeczpospolitey ułoży i ogłosi Kongres jeneralny i sposobem proby podda tę konstytucyię natychmiast do wykonania. §. 10. Herb i banderę Kolumbii nada Kongres jeneralny, do tego zaś czasu używane będą Venezueli, iako naywięcey znaiome. §. 11. Kongres nienieyszy zacznie swe urzędowanie na d. 1. Stycznia 1820; wybory nowe maią bydź z owym dniem przedsięwzięte. §. 12. Wydział złożony z 6 członków i Prezydenta zastępować będzie tymczasowie mieysce Kongresu z temi szczególnemi pełnomocnictwami, które osobnem wyrokiem oznaczone będą. §. 13. Rzeczpospolita Kolumbii a ogłoszoną będzie w miastach i w woysku przy oznakach radości i uroczystości publiczney. Odezwa ta ogłoszona będzie w tey stolicy (Angoustura) na d. 25. Grudnia ku obchodzeniu świąt Narodzenia Zbawiciela, pod którego opieką pożądany nastąpił związek odradzaiący na nowo to Państwo. §. 14. Rocznica odrodzenia się politycznego, obchodzoną będzie w przyszłości iako święto Narodowe, w dniu tym tak, iak pod czas świąt Olimpii cnoty i umiejętności odbierać będą nagrody. Zasada nienieysza Rzeczpospolitey Kolumbii ogłoszona uroczyście tak w miastach iak i w woysku, wciągnięta w spisy publiczne, zachowaną będzie we wszystkich archiwach Duchownych, municypalności iako też i świeckich korporacyi. Dań w pałacu Kongresu naywyższego Venezueli w mieście S. Tome de Angostura d. 17. Grudnia 1819 roku. 9go naszey niepodległości. Prezydent kongresu: Francesco A. Zea. — Juan Herman Roscio. — Manuel Cedeno. — Juan Martinez. — Jose Espasia. — Luis Tomas Peraza. — A. M. Briceno. — Eusebio Afanados. — Francesco Conde. — D. B. Urbaneja. — J. V. Cordaso. — J. Munez. — O. Basalo. — D. Alzuru. — J. T. Machado. — R. G. Cadiz. — Sekretarz Diego de Vallenilla.

Kongres naywyższy stanowi, ażeby nienieysza ustawa Rzeczpospolitey Kolumbii udzieloną została naywyższey Władzy wykonawczey, dla iey ogłoszenia i dopełnienia za pośrednictwem deputacyi.

Francesco A. Zea, Prezydent.
Diego de Vallenilla, Sekretarz.

Dań w pałacu Rządowym w Angostura d. 17. Grudnia 1819.

Powyższa ustawa ma bydź wydrukowaną, ogłoszoną, dopełnioną i opatrzeną pieczęcią Państwa.

(Podpisano) Szymon Boliwar, Prezydent Rzeczpospolitey.

Minister spraw wewnętrznych i sprawiedliwości
Diego B. Urbaneja.

Woysko morskie flotty Chilyyskiey iest teraz pod rozkazami młodego Niemca, który iako ochotnik służył w pochodach 1813 i 1815 w woysku Pruskim a poźniey w interesach handlowych udał się był do Buenos-Ayres.

Hiszpaniia.

W wiadomościach udzielonych w przeszłym Numerze gazety naszey wyiętych z Monitora donieśliśmy, że Riego na d. 15. Lutego wyruszył z Algesiras do Malagi. Dziennik Paryzki podług odebranych listów pod d. 24. Lutego z Madrytu zawiera: Korpus Riega wszedł wprawdzie do Malagi, lecz odebrawszy wiadomość, że znaczne siły woyska Królewskiego czynią obroty w tyle, Dowodca rokoszan postanowił opuścić miasto. Z powodu złego położenia, w którem się korpus znaydował, naradzano się czyli korpus ten miał się zupełnie rozeyść: tymczasem zgodzono się, że dwie kompaniie, przez losy wystąpią przeciwko nieprzyiaciela, utrzymywać będą póty woysko Królewskie, póki korpus niepozyska czasu, do cofnienia się na wyspę. Stało się; potyczka była dluga i zacięta; niawiadomy iest skutek, jednak zdaie się bydź pomyślny dla woyska Królewskiego, ponieważ iak głoszą przygotowywano z tego powodu w Madrycie oznaki radości i chciano ogłosić bulletin.

Listy z Baionny z d. 29. potwierdzaią to, co iuż doniesiono względem potyczki zaszłey pod Malagą między woyskiem Królewskim i rokoszanów, skutki tey potyczki były, że korpus ten wyruszył spiesznie i miał poyść w kierunku ku Grenadzie. Jenerał O'Donnel doniosł z Malagi z d. 20. Lutego Rządowi Madryckiemu, co następnie: Riego który z korpusem rokoszanów iak iuż namieniono przedsięwziął wyprawę z wyspy Leon do Andaluzyi, cofnął się z Algesiras do Vexar z tego zaś mieysca przez góry do Estipona, gdzie na d. 17. miał potyczkę z oddziałem woysk Królewskich. Dnia 18. dosięgnął Jenerał O'Donnel pod Marbella iego tylną straż. Dnia tego wszedł Riego do Malagi gdzie na d. 19. uderzył nań na przedmieściu Trinidad Jenerał O'Donnel, Riego utrzymywał się w swoiem stanowisku dzień cały. W nocy z d. 19. na 20. udał się do Grenady. Dnia 20. wyruszył O'Donnel za nim. Za zbliżeniem się powstańców wszystkie Władze oddaliły się z Malagi. — Riego służył pierwey pod Ballasterosem przeciwko Francuzom.

Mina przybył do Nawarry. Zapewniaią, iż ieden mocny oddział iego dawnych stronników oczekiwał go w S. Esteban w dolinie Bastan, a drugi pod Pampeluną." Obecność Miny w Nawarrze (wyraża gazeta Francyi) iest w prawdzie nieprzyiemnem zdarzeniem, albowiem bardzo mało woyska iest w tey Prowincyi, a i to potrzebne iest do obrony miasta Pampeluny; tymczasem Jenerał Areizaga, Gubernator Prowincyi Quipuzcoa, (iedney z Prowincyi Baskiskich położoney w północno zachodniey stronie Nawarry) maiący główną kwaterę w Tolosa (w Prowincyi Quipuzcoa) zebrał na prędce 3 do 4000 ludzi przeciwko Minie.

List z Baionny donosi, że ci Officerowie Hiszpańscy, którzy po odkrytym spisku Porliera i wypadkach w obozie pod Vittoria, uszli do Francyi i przez miesięcy dwa bawili się w Baionnie, znikli z tego miasta w dzień po przeieździe Miny.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dnia 2. Marca Jego Królewska Mość udał się do Brighton. Od czasu wstąpienia na Tron, Król niewyieżdżał ze swoiego pałacu, powoz iego pomimo zwyczaiu otaczało osmiu dragonów. Nieiaki Jefferson blisko Carlisle nalazł kupę pik zakopanych w roli.

Znany Th. Preston oskarżony o zbrodnię Stanu, aresztowany został na d. 28go z. m.

P. Hobhouse przez odroczenie Parlamentu uwolniony z więzienia w Newgatte. Przyiaciele iego obchodzili ten wypadek pod przewodnictwem Sir Francis Burdetta, wielką ucztą w oberzy pod koroną i kotwicą. Stronnictwo to mieni się teraz: „Przyiaciołmi reformy Parlementu, Sądu przysięgłych i wolności prassy." Na tey uczcie było do 400 osób.

Na d. 29. z. m. przedsięwzięto w Stolicy wielkie środki ostrożności. Dnia tego była pierwsza uczta Ministeryialna po odkryciu spisku. Ażeby uciechy tey uczty zabezpieczyć, postawiono straże koło pałacu Hrabiego Bathursta, który dawał obiad, sam zaś pałac osadzony był Policyią.

Naynowsze wiadomości ze Szkocyi i północnych okolic Anglii potwierdzaią mniemanie, że ten straszny spisek odkryty w Stolicy miał swoie gałęzie po Prowincyi. Donosiliśmy iuż o zaszłych aresztowaniach w Glasgowie na d. 22. i o gwałtownych usiłowaniach pospólstwa tamecznego, chcącego uwol-

nię aresztowanych. List miasta Leeds z d. 28. Lutego zawiera co następnie: Na d. 24go podczas kiedy zwyczaynie poczta przybywa z Londynu, około 200 osób podeyrzanych, otoczyło biuro poczty dopytniąc się z hałasem o listy i nowiny z Londynu. Dnia następuiącego nadeszła wiadomość o odkrytym spisku. Dnia 24. biegały bardzo niepokoiące wieści o wybuchłem powstaniu w Dewsbury, który niestety, chociaż niezupełnie iednak w części potwierdził się. Za pomocą woyska, które na wsparcie Władz cywilnych posłano z Leeds przytłumiono powstanie. Herszty zostali aresztowani i pod mocną zasłoną zaprowadzeni do zamku w York gdzie przeciwko nim rozpoczęty będzie proces.

Francyia.

Proiekt do prawa względem czasowego Ograniczenia osobistey wolności, podług przełożenia odmian i dodatków Kommissyi centralney, brzmi w sposobie następuiącym: Artykuł 1.) Każdy obwiniony (*inculpé*) o iakie bądź mowy, pisma, grozby, czynności, zmierzaiące do zamachu, spisku, lub zamiaru do spisku, na życie lub osobę Królewską, na życie lub osobę Członków rodziny Królewskiey, tudzież o zamach spisek lub zamiar zmierzaiący do obalenia, odmienienia Rządu, lub zmiany porządku w następstwie Tronu, ma bydź na doniesienie, po podpisanym przynaymniey przez trzech Ministrów w Radzie Ministeryialney rozkazie, którego odpis powinien bydź zrobiony aresztowany i uwięziony. 2.) Każda osoba takim sposobem aresztowana, powinna bydź bezpośrednio zaprowadzoną do więzienia Sądu obwodowego tego mieysca, na którym zaszło oskarzenie lub do Sądu obwodowego mieysca zamieszkania obwinionego. Dozorca więzienia lub stróż więzniów, któremu oddano więznia, po przyięciu onegoż w 24 godzin, powinien przesłać odpis rozkazu aresztowania do Prokuratora Królewskiego, który z swoiey strony obowiązany iest tenże odpis w równym przeciągu czasu, przesłać do Prokuratora jeneralnego przy Sądzie Królewskim parafii. Ostatni, obowiązany iest w dniach 14. rachuiąc od odebrania tego rozkazu, albo osobiście przedsięwziąść badanie uwięzionego, lub takowe przez swoiego dopełnić zastępcę, a to tak względem okoliczności, które iemu samemu są wiadome, iako też ze względu dowodów, które mu ze strony Ministeryium przesłane będą. Na zeznanie badanego sporządzi protokuł, odbierze od niego wszystkie prośby, odwołania się, dokumenta i to wszystko w przeciągu 24 godzin przeszle do Ministeryium sprawiedliwości, ażeby względem tego zdaną bydź mogła sprawa w Radzie Ministeryialney. 3) Zdanie to sprawy i rozstrzygnienie Rady Ministeryialney, czyli sprawa obwinionego odesłaną bydź ma do przyzwoitego Sędziego, lub nastąpić ma onegoż uwolnienie, (przyczem w obu przypadkach, obwiniony o przyczynach uwięzienia powinien na piśmie bydź uwiadomiony) ma bydź naydaley we trzy miesiące, po przesłaniu wyżey wspomnionych aktów ze strony Prokuratora jeneralnego, oddane do Ministeryium sprawiedliwości. 4.) Ministeryium obowiązane będzie przełożyć Izbom na naybliższem posiedzeniu listę na iego rozkaz uwięzionych osób, z załączeniem zdania sprawy z dopełnienia ninieyszego prawa; które ustać ma w swey mocy *pleno jure*, ieżeli nie będzie ponowione na wyżey wspomnionym posiedzeniu.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 6go b. m. były rozprawy względem pomienionego proiektu do prawa. Wielu mowców mówili za i przeciwko, poczem odroczono rozprawy na dzień następuiący.

Zjednoczone Niderlandy.

Candido d'Almeida, niegdy koniuszy Króla Karola IV., który od kilku lat w Brugge był współpracownikiem Dziennika zachodnio Flanderyiskiego oznaymia w swoiey gazecie z d. 27. Lutego: „ponieważ władnący i taiemny głos któremu zaszczytem iest ulegać wzywa go gdzie indziey, składa więc dzięki za odebraną gościnność i żegna walecznych Belgyyczyków!“

Niemcy.

W domu poprawy w Würcburgu wielu zbrodniarzy zrobiło spisek, mieli oni na d. 4. Marca pozabiiac swoich stróżów i na wszelki sposób uwolnic się. Tym czasem sprzysiężenie się to odkryto i przedsięwzięto potrzebne środki, do zapobieżenia skutkom; herszty wchwili, w którey swoiey krwawy plan chcieli uskuteczuić i kiedy mordercze narzędzia leżały w pogotowiu, napadnięci i do ściśleyszego więzienia zaprowadzeni zostali.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.